بوتون اولکه‌لرك پروله‌تارلاری برله‌شیگز!

۲۸ مارت ۱۹۲۸ نجی ایل
28 марта 1928 г.

تك نسخه‌سی هر یرده ۳ قپك

زنگی غزیته‌سی

ارمنستان قومونیست (ب) فرقه‌سی مرکزی قومیته‌سینك اورغانی کندلی غزته‌سیدر

زحمتکشلره فرقه و شورا قورلوشنه عائد یازیلاره صحیفه‌لریمز آچیقدر. چاپ ایدیلمه‌یه‌ن مکتوبلار گیری قایتاریلمیر.

«زنگی» نك آبونه قیمتلری:
بر ایللیکی ..... ۲ منات
آلتی آیلغی ..... ۱ منات
اوچ آیلغی ۶۰ قپك ....
اداره‌سی: ارمنستان ق. (ب) ف. م. قومیته‌سی

توزیعات شعبه‌سنك آدره‌سی: ایروان آبوویان نومرو ۸

یاشاسین ایشچی کندلی اتفاقی!

نومرو: ۱۱۶ | هر هفته بازارو جمعه آخشاملاری چیقیر. | اوچونجی ایل دوامی.

یازیلان مقاله و مکتوبلار نتیجه‌سز قالماماللی

پروله‌تاریا دیکتاتوراسی اولان بر مملکتده سوسیالیزم قورولوشی ایچون چالشان ایشچی صنفینك حالنی یاخشیلاشدیرماق کندلیلرك تصرفاتنی یوکسلتمك کندده اولان یارامازلیقلار ایله مبارزه ایدوب یکی قورولوشمزه مانع اولان؛ ایشچی صنفیله کندلیلرك زحمتکش قادینلاری قول حالنده ساقلایان دینی موهومات والخ کبی حیاتمزك یردن طلب ایتدیکی مهم مسئله‌لریده آیدینلاشدیران و دالدا قالمش زحمتکشلره آیدین یوللار کوسترن پروله‌تاریا مطبوعاتی اولدیغی هر کسه معلومدر.

ارمنستاندا اوچ ایلدن آرتیق اولمایان بو کوردیکمز تورك دیلنده چاپ ایدیلن غزته‌مز فرقه‌مزك دوزکون رهبرلکی آلتندا و محیطك آغیر شرائطرینه باقمیاراق بر چوق موفقیتلره ایتمشدرکه فرقه‌مزله برابر اونك اطرافنه توپلانان میلیونلره ایشچی کندلیلر بونگله افتخار ایده‌رلر. بو موفقیتلردن برنجیسی کندلی مخبرلریدر. ایندیه قدر مطبوعات نه اولدیغنی بیلمه‌ین و اوز آنا دیللرینه حسرت قالان بر ازیلمش کتله بنده‌ته تکرار ایدیرك فرقه‌مزك ملی سیاستی نتیجه‌سیله توز مدنی معارف ایشلری یواش اولا یله محکم آدیملارلا سوسیالیزم قورولوشنه آیاق قویمشلاردر.

بر بورادا مطبوعات و مخبرلرك رولی و اهمیتندن بحث ایتمه‌یجکز. آنجق بوقدر وارکه یوقول-اوزتاباب کندلیلرك درد و احتیاجلارینی اونلارك قضا؛ ناحیه فرقه و شورا اورغانلاری طرفندن طلب ایله دکلری مسئله‌لری مطبوعاته یازان کندلی خبرلرینك یازدیقلاری خبرلرك یرلرده حیاته کچیریلوب کچیریلمه‌مسندن یازاجاغز.

قضا و کند مخبرلریمز توز محیطلرینه گوره کندلیلرك ایچنده اولان «طایفه‌بازلیق» «دینی موهوماته بر یوقدر» «خیردا قیزلار آره وریلیر» «تراقتور لازمدر» «رادیو ایشله‌میر» «یامبوجیلیق شرکتی ایشله‌میر» و سائره کبی بو چوق حقیقتلری یازوب آرادان قالدیرلماسی ایچونده قضا-ناحیه فرقه و شورا اجرائیه اورغانلارینك نظر دقتنی جلب ایدیرلر.

لاکن ایندی‌یه قدر یازیلان بو قدر خبرلره یرلی اورغانلار طرفندن اهمیت وریلمه‌دیگندن مخبرك یازدیغی «خیردا» جا بر خبر نتیجه اولیه برونك آلیرکه اونك اورتادان قالدیریلماسی ایچون ایللر اوزونی چالیشماق لازم گلیر. مثلا: رازدان ناحیه‌سنده «شورلو دمیرچی» و «دوگوز یهن» کندلرینده «طایفه بازلق» آرتیق بو ایشه قوللاقلار رهبرلیك ایدیر. آدینده یازیلان خبره اهمیت وریلمه‌دیکندن ایندی کنده بوییوك ناراضیلقلار اولدیغی کبی یوقول تصرفاتلاری خراب اولور.

ویدی باساردان تراقتور قار آلتندا چورومکده تصرفات بانگی بونی تعمیر ایتدیرملی ده سرلوحه‌لی یازیلان خبرده نتیجه‌سز قالاراق مخبر تحقیر ایدیلیر.

«رادیو قیش یوخوسندا» برسی آغ باباددان دیکری باسارکچردن یازیلان معلوماته اهمیت وریلمه‌دیکندن رادیودان کندلیلر استفاده ایدیلمه‌یرلر و بونك نتیجه‌سیله ملالرك موهومی تبلیغاتی قوه‌لنیر.

اك جانلی بر مثال داها دیلیجان قضاسنك قرمزی کند ناحیه‌سنك توخلوجا کندینده اون ایکی یاشلی بر قیز زور ایله آره وریلیر بو بارده‌ده اورادا اولان مخبرلرمزدن یولداش .... بو احوالنی اوچ دفعه یازیر «قضا زاقس شعبه‌سی یاتما» «قادینلار شعبه‌سی کوزیکی آچ» «ملیس مدیری یاتما» اك نهایت «مقصر کیمدر» آدیله آخرنجی خبر غزته‌ده درج ایدیلیر.

بویله‌نجی حقیقتلره قارشی قضا و ناحیه‌لرده اوتوران علاقه‌دار اداره‌لر هلده سسلرینی چیقارمیرلار قیزك توزی شورا حکومتنده زور ایله آره وریله اولامیه‌جغنی سویله‌یرده قیز بنده زور ایله آره وریلیر، قیز قاچیر دوباره گیری قایتاریلیر. ایش محکمه‌یه دوشورسه‌ده بنده نتیجه‌سز قالیر. احتمال بزیم اداره‌لریمزده اوتوران بعض بیوقراتلار بویله دیرلر. «قوی قیزك جانی چیقسین آتاسی پول آلوب قیزینی ساتمشدر».

ایشته عذر قباحتدن بوییوك بر خطا! پروله‌تاریا دیکتاتوراسی اولان بر مملکتده آدینی شورا ایشچیسی قویوبده قادینك حقوقنی مدافعه ایده‌جك برده بویله بر سوز سویله‌مك آلتنده باغیشلانماز بر قباحتدر.

فرقه‌مزك عالی اورغانلاری خلق عدلیه قومیسارلغینك مدعی عمومیسی بوکیبلرله حسابلاشمالی. و یازیلان معلوماتلارك برینه یتیریلمه‌سنه و قضالرك آرادان قالدیرلماسنه فکر ویرمه‌ینلره قارشو شدتلی مبارزه‌ده بولونمالیدر.

انقلابچی اولاراق شبهه‌لندیکلری آداملاری درحال حبس آلوب تولوم جزاسی وریرلر. ۱۹۲۷ نجی ایل مدتنده دوستاق خانه‌لرده ۳٦،۰۰۰ دن آرتیق آدام وار ایدی و ۳۸،۰۰۰ آداملاردا تولدیریلمش و تولوم جزاسنه محکوم اولموشلار.

قانتون عصیاندان سوکرا ایدیلن تولوم جزالاری میلره چاتیر.

آز تورپاقلاری اولان ویاخود تورپاقدان تمامیله محروم اولان، دائمی محاربه‌لردن و آغیر ویرکیلردن ازیلن کندلیلر «قیزیل میزراق» و «بیوك بیچاق» آدلاندن سلح دسته‌لر تشکیل ایتمشلردر. یالکز قانتون ولایتنده بو دسته‌لرك سایسی ۳۰،۰۰۰-ه چاتیر.

بو «قیزیل میزراق» و «بوییوك بیچاق» لار، عکس انقلابچیلار و آغ غواردیاچیلار اوزرینه هجوم ایدیرلر.

جان-جزو-لین «بوییوك بیچاق»لیلارك حرکاتنه قارشی چیقاماییندان بونلار اوز سلاحلارینی بیراقلار اونلاری عفو ایدوب اوز قوشونه قبول ایده‌جکنی وعد ایتمشدر.

چین جنراللاری اوزلرینده ته‌رور او قدر امید باغلامیرلار. چونکه ته‌رور متانتلی بر مبارزه اولاماز.

اوز وضعیتلرینی محکملشدیرمك مقصدیله بونلار انکلتره، یاپونیا و سائر امپریالیست حکومتلریله دوستلاشیرلار.

جنرال لی-وی-سین انکلتره‌دن بیوك رشوتلر آلماقلا انکلیز چینلیلرك دوستی اولدیغنی اعلان ایتدی. جان-قای-شین بیوك کذشتلریله، انکلتره ایله سازشده بولونمشدر. یاپونیا دمیر یولی انحصارینی الده ایتمك مقصدیله جان-جزون-لینه ۱۲۰ میلیون منات استقراض ویرمیش.

فقط بوتون بو واسطه‌لر فعله-کندلی حرکاتنه مانع اولاماز، چونکه فعله «قومونیست» و کندلی دسته‌لر یکی-یکی رایونلار و شهرلر اشغال ایتمکده‌دیرلر.

چینده‌کی انقلابك مظفریتی آنجق تأخیر اولنور، یوقه او، نه مغلوب اولموش و نه‌ده اولاجقدر.

هندستانده
سامون قومیسیاسی

بیوك اوقتیابر و چین انقلابلاری شرق اولکه‌لرینه یایلدیغی کبی هندستاندادا یایلمشدر. ۳۰۰ میلیوندان عبارت هندلیلر عصرلردن بری انکلیز بویوندوروغی آلتنده ازیلمکده‌در. آرتیق مستقل و آزاد یاشاماق ایستیر. انکلتره‌ده انقلابی-آزاده‌لیك حرکاتی قوتلنمکده‌در. انکلیز بورژوآزیاسی بوکبی حرکاتی تضییق ایتمکده و ازیلمش مستملکه اهالیسی آلداتماقدا چوق تجربه‌لی اولدیغندن انکلیز سوسیال-خائنلرنك راضیلیق و کومکیله سامونا بر قومیسیه کوندرلمشدر؛ کویا بونلار هندستانك وضعیتنی آیدینلاشدیراجاقلار ایمش. فقط هندستان زحمتکش کتله‌سی، انکلیز بورژوآزیا و منشویکلرینك (و بونلارك لاکیه‌ی اولان ماقدونالدیك) ظن ایتدیکلری درجه‌ده آحماق دکیللر.

هندوستانك کنیش کتله‌سی، هندوستانا استقلالیت ویریلمیجه‌یه قدر سامون قومیسیاسنه بویقوت و ملی ماتم اعلان ایتدیلر.

هندوستانك قانون نشر ایدیجی هیئتی سامون قومیسیاسی ایچون بر قپك بیله صرف ایتمیه‌جکنی قراره آلمشدر. قالقاتادا و دیکر شهرلرده بوییوك نمایشلر تشکیل ایده‌رك بلاقادلاردا «سامون کیری کیت» «رزالت، سامون رد اول» و سائره یازمشلاردر.

بو نمایش مدتنده انکلیز حربی طیاره‌لر شهرك اوزرینه اوچورولدیغی کبی ژاندارمالار نمایش ایتدیرلره چاریشاراق برنیجه‌سی یارالانمشدر.

هندوستان فعله و کندچی فرقه‌سی کنیش کتله آراسندا سامون قومیسیاسنك علیهنه کنیش تبلیغات آپاراراق، انکلیز بورژوآزیا و منشویکلرینه (سوسیال-خائنلر) قار

[stamp]

... جبهه تشکیل ایتمك ایچون ...

... اقتصادی مذاکره‌لرك کسیلمه‌سی

شورالار اتفاقی ایله آلمانیا آراسنداکی تجارت ... ایلرده سرعتله ایلرلیر. ... میدانه چیقان بر طاقیم مسئله‌لرك حلی ایچون برلیننده آلمانیا ایله شورالار حکومتی آراسنده تجارت مذاکره‌سی واقع اولدی. آلمان بورژوآزیا حکومتی چالیشیردی‌که شورا نماینده‌لری شورالار اتفاقنك شاختینسکی رایوندا اقتصادی عکس انقلاب خیانتنده اولونان بر نیجه آلمان مهندسلرینك حقنده بر طاقم کذشتلرده بولونسونلار.

آلمانیا حکومتی فرصتدن استفاده ایده‌رك بو مسئله‌نك آیدینلاشماسنه کبی مذاکره‌نك قطع اولونماسینی اعلان ایتدی.

آلمانیا فعله کتله‌سی مذاکره‌نك قطع اولنماسیندان چوق درجه دلخور اولدی.

آلمانیا ماللارینك اهمیتلی بر قسمی شورالار اتفاقنه ساتلدیغیندن تکرار مذاکره‌یه باشلانلماسی آلمانیانك منفعتنده‌در.

خارجی اولکه‌لرده شورالار نفتی

تکنیک استحصالاتی قلیات اشلرینده (آفتوموبیل، طیاره، گمیلرده) کیندیکجه چوق ایشلندیکی ایچون بوکا احتیاجی دخی کوندن گونه آرتیر.

جهان محاربه‌سی قورتاران-قورتارماز جهان بازاری تمامیله برسی آمریقانك «استاندارد اوئیل» و دیکری ایسه انکلتره‌نك «روییال-شه‌لیل» کبی ایکی قاپیتالیست شرکتلرینك الینه کیچدی. بونلار آرزو ایتدیکلری قیمتی تعیین ایده‌رك یوزمیلیونلارلا پول آلیردیلر.

حال حاضرده شورالار نفتی، اوز او جوزلغی و یاخشیلیغی سایه‌سنده بر برینك دالنجه بازارلاری ضبط ایدیر. بر ایمدی جهان محاربه‌سندن اولکی نفتك مقدارینده دها چوق اخراج ایدیرز. بو سببدنده قاپیتالیست شرکتلری، شورالار نفتینك خارجی اولکه‌لره چیقماسی ایچون برطاقم خیانتلر و حیله‌لر قورورلار.

بو ایکی شرکتلرك بر برینه قارشی حرب اعلان ایتدیکلری (بر برینه رقابت ایتمه‌لری) کوندن چوق کچمه‌مشدر. انکلترشرکتی، «استاندارد اوئیل» انکلتره شرکتنی شورالار نفتنی آلماماغا مجبور ایتدیه‌ده، فقط بوکا موفق اولمادی.

انکلتره و شورالار اتفاقی آراسنده‌کی اقتصادی علاقه کسیلدیکدن سوکرا همین «روییال شه‌لیل» شرکتی شورالار نفتی علیهنه بویقوت اعلان اولنمسی حقنده تبلیغات آپاربردی، فقط زحمتی بوسبوتون هیچه چیقدی. کیندیکجه شورالار نفتنك انکلتره‌یه ادخالی آرتیر.

صوك دفعه‌لر فرانسه پارلامنتوسندا، فرانسه‌یه داخل اولان نفت تدقیق اولندی. مناقشه‌ده بر طاقم نماینده‌لر، آمریقا و انکلتره نفت صاحبلری طلبلارندن آزاد اولماق مقصدیله، شورالار نفتنك فرانسه ایچون دها الوریشلی اولدیغنی اعلان ایتدیلر.

فرانسه ایچون لازم اولان نفتك هاموسنی شورا حکومتندن دکل، انکلتره و ایتر حکومتلرده‌ده آلنمسی تکلیفی ...

بیلوروس قورماداتك محاکمه‌سی

بیلوروسیادا بوییوك قورماداتك محاکمه‌سی دوام ایدیر. قورمادیا بر طاقم عصیانلارك تشکیلاتچیسی و شورالار حکومتك آکتی صفتیله اتهام اولنور.

مقصرلر عین دلیل و ثبوتلارلا اوزلرینك اوزرینه آتیلان تقصیرلری تکذیب ایدیرلر. بوندان ماعدا محاکمه اثناسنده بر طاقم مسئله‌لر دها آیدینلاشدی. لهستان ژاندارملاری، حبسخانه‌ده مقصرلره چوخ کومك و گوتورماقلا بر چوقلارینی یالاندان شاهدلیك ایتمکه مجبور ایدیرلر.

ارمنستان خلق قومیسارلار شوراسی صدرلیکنه تعیین اولنمش ساحاق ته‌ر-قاپره‌لیان یولداش

بونلاردان برسی اعلان ایتمشدرکه ۲۰ ژاندارما اوزینی غایت آغیر و انصافسزجاسنه دوکموشدر.

بو کبی احوالاتك هاموسی لهستاندا یاشیان بیلوروس زحمتکشلرینك، لهستان بورژوآزیاسنا قارشی نفرتلرینی آرتیریر.

«قورمادیای مدافعه ایدن قومیته» تشکیل اولنور، کندلیلر اجلاسنده شکایت قطعنامه‌لری چیقاریلیر.

شورالارك ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ مناتلق قیزیلی اطرافندا

آمریقا ایله شورالار حکومتی آراسنده‌کی تجارت کیتدیکجه ترقی ایدیر. شورالار ایله آمریقانك تجارتنی دها قوتلندیرمك دوزنه سالماق مقصدیله شورالار حکومتی آمریقایا ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ منات قیمتنده قیزیل کوندرمیشدی. آمریقا حکومتی بو پولو قبول ایتمه‌دی‌که شورالار حکومتی کذشتده بولونسون و بو واسطه ایله شورالار حکومته تضییق ایده بیلسین.

عین زماندا فرانسه بانکی، آمریقا حکومتنه بر نوطه کوندره‌رك اعلان ایدیرکه همان قیزیل چار حکومتنه فرانسه حکومتی طرفندن ویریلن قیزیل اولدیغندن فرانسه‌یه ویریلمه‌لیدر. فرانسه بانکینك بو طلباتی اساسسز اولدیغی آشکاردر. بو قیزیل شورالار حکومت بانکینك مالکیتیدر و چاریك قیزیللریله هیچ بر علاقه‌سی یوقدر. قیزیل اوزرینده‌کی مهردن دخی آکلاشیلیرکه همین قیزیل صوك ایللرده ارینمشدر.

(فرانسه بانقك بو اساسسز طلباتی آنجق فرانسه و دیکر اوروپا حکومتلرینك آمریقا-شورالار حکومتنك تجارت علاقه‌سنی منع ایتمکه بر واسطه‌در. بونلار اویله ظن ایدیرلرکه اوزلری بو فرصتدن استفاده ایده‌رلر ایسه شورا حکومتی یالکز فرانسه ایله تجارت ایتمکه مجبور اولاجاقدر)

بونلارك هامیسی بین‌الملل بورژوآزیانك شورا حکومتی علیهنه قوتلی چیقیشلاردا بولوندیغنه بره‌ر دلیلدر.

بر طاقم آمریقا غزته‌لری فرانسه بانقنك طلباتنی و آمریقا حکومتنك یاکلش آدیمی علیهنه فکر بیان ایدیرلر.

اسیر-اوغلی

شورالار اتفاقی-آلمانیا علاقه‌سی

شورا مهندسلری، فابریقا و زاوود زحمتلریله تانیش اولماقدان منع ایدیلیرلر.

غزته‌لرك ویردیکی معلوماته کوره رایختاغدا داخلی ایشلر قومیسارلغنه، شورالار اتفاقی ایله آلمانیانك اقتصادی ما... کره و شورالار اتفاقنده حبس آلتان مهندسلر باره‌سنده خارجی ایشلر قومیسارلغنك

بین‌الملل وضعیت

چینده انقلابی حرکت

چین بورژوآزیاسی و جنراللاری طرفندن قانتون عصیانی تضییق اولوندقدان سوکرا، بعضیلری ظن ایدیردیلرکه چینده انقلاب ختام بولدی.

چینده‌کی انقلابی حرکاته ختام ویرمك مقصدیله چینده اولان شورا نماینده‌لرینی اورادان چیقارماق ایچون امپریالیست حکومتلری چین جنراللارینی مجبور ایدیرلر.

فقط بو امیدلر قیریلاراق بوشه چیقدی. تلغرافلار یکی-یکی خبر ویرمکده‌درلر. چینده بعضاً بو و بعضاً او ولایتده قوتلی عصیانلار، تعطیللر و مدهش کندلی حرکاتی باش کوستریر.

عین زماندا چین جنراللاری جان-جزو-لین، جان-قای-شین، فین-یو-سیان، له‌وی-سین بر بریله محاربه‌یه دوشورلار.

چین فعله صنفی، بر طاقم غیر موافق چیقیشلارا باقمیاراق توز انقلابی فعالیتنی دوردورمامشدر. دائمی صورتده تعطیللر سلح چیقیشلار، صنفی مبارزه رنگینی آلیر. بوتون بو زحمتلر چین قومونیست فرقه‌سنك رهبرلیکی آلتندا آپاریلیر.

صوك وقتلر، ژاندارملار طرفندن بر ایشچی قتل اولندیغی ایچون شانغهایدا ۳۵،۰۰۰ ایشچی تعطیل ایتدیلر. ایشچی صنفی، کندلیلرله برابر قومونیستلرك رهبرلیکی ایله سلح حربی دسته‌لر تشکیل ایدیرلر. بو دسته‌لر خصوصیله جنوبی چینده فوق‌العاده قوتلی و غیرتلی برفعالیت کوسترمکده‌در. عکس انقلابچیلار و آغ غواردیاچیلار ایله بو دسته‌لر آراسنده قانلی محاربه‌لر اولماقده‌در.

انقلابی حرکاتدن قومونیزمك واهمه‌سندن قورقان چین جنرال و بورژوآزیالار قومونیستلره ته‌رور (۱) ویریرلر.

(۱) ته‌رور- قورقوتماغا برواسطه‌در (قتل ایتمك، کولله‌لمك، حبس ایتمك) قیزیل ته‌رور و آغ ته‌رور آراسنده فرق واردر. آغ ته‌رور قاپیتالیست اولکه‌لرینده فعله و کندچیلره قارشی اجرا اولنور.
قیزیل ته‌رور شورا حکومتی طرفندن ۱۹۱۸-۲۱ نجی ییللرده بورژوآزیا و آغ غواردیالارا قارشی اجرا اولنوردی.

Lənin ilə çox

فکری حقنده شتره‌زمان معروضه‌ده بولو نمشدر.

دانیشانلاردان اکثریتی شوراﻻر اتفاقی ایله آلمانیانك علاقه‌سی، خصوصیله اقتصادی علاقه‌نك فناﻻشماسی حقنده تأسفله‌ر ایدوب آلمانیا حکومتنك شوراﻻر حکومتی «او ساندیریجی معامله‌سنه» قارشی ﻻزمی کو سکلکده بولنماق فکرینی علاوه ایتمشلردر. دانیشانلارك فکرنجه آلمانیا حکومتنك عمومی سیاستی حبسه آلنان مهندسلرینك حالنی یاخشیلاشدیرماقلا برابر هر جور منازعه‌دن (قونفلیقد) صاقینماقدان عبارت عبارت اوﻻجاقدر.

بعض غزته‌لرك ویردیکلری معلوماته کوره شتره‌زمان اوز معروضه‌سنده دیمشدر که شورا حکومتی، آلمانیا حکومتی ایله او لان سازیشك حقوقی وضعیتنی سارستمیش در. موجود اوﻻن مقاوله‌نامه‌یه کوره شورا حکومتی ۷ کون ظرفنده حبس اولنان آلمان مهندسلری حقنده آلمانیا قونسولخا نه‌سنه خبر ویرمکه بورجلو ایدی. حبس اولنانلارك آلمانیا قونسولیله علاقه‌لرینه امکان ویرلملی ایدی‌که ایجابنده قونسو لدان حقوقی کومك آلده ایده ایدیلر.

آلمانیا قونسولو حبس اولونانلار ایچون شورا حکومتنه سیاسی مراجعتده بولنمامش ایسه‌ده همیشه حبسلرینك مناسی بولوندا بولونموشدر.

شتره‌زمانك بیاناتندان آکلاشیلیر که حبسه آلنان آلمان مهندسلرینك وضعیتی یاخشیلقه دوغرو دکیشیکلیك اولمامشدر.

آلمانیادا (قوبلنسده) بولنان شورا حکو متنك بر طاقم مهندسلری و معده‌نجیلر نماینده‌لری، شورا تجارت نماینده کاتبنك اشتراکیله بر جوق معده‌نجیلر اداره‌لرینه مراجعت ایدوب اورانك فابریقا و فابریقادا کی زحمتلریله تانیش اولماق ایسته‌میشلر سه‌ده فقط رد جواب آلمشلاردر.

فابریقا صاحبلرینك رد جواب ویرمه‌لرینی بو جور ایضاح ایدیرلر. ئوزلری اولجه وعد ایتمشلر که شورا مهندسلری نماینده‌لری فابریقالارینه کروب اوراداکی زحمتلریله تانیش اولماغا مساعده ایتینلر.

آنجق منفق شوراﻻر حکومتنده آلمانیا مهندسلری حبسه آلندقلاری ایچون اوز سوزلرینی کیری آلیرلار.

آمریقایه کوندریلن شورا قیزیللارینك مسئله‌سی

شوراﻻر اتفاقی ایله آمریقانك تجارتی کونی کوندن ترقی ایتمکده‌در. آمریقا دان آلنمش امتعه‌لرك قیمتنی اوده‌مکدن اوتری آخیر کونلرده شوراﻻر اتفاقی طرفندن آمریقایه ۱۰ میلیون منات ده‌گرینده شورا قیزیلی کوندریلمش ایدی.

آمریقا حکومتی همین قیزیلی قبول ایتمه‌مش؛ اونلار دییر که همین قیزیللار ورزووا بانکلرندن اله کچیریلمش قیزیل لاردر.

فرانسه بانکی بو فرصتدن استفاده ایده‌رك شورا قیزیلنی ضبط ایتمك مقصدیله دعوا آچاراق اعلان ایتمش‌که همین قیزیللار فرانسه بانکی طرفندن چار حکومتی بانکینه ساقلاماقدان اوتری ویریلن ۵۲ میلیون فرانق قیزیللاری‌در.

شوراﻻر اتفاقنك دولتی بانك مدیری یولداش شیدمانك بیلدیریشلرندن کورونور که آمریقایه کوندریلن قیزیل ۲۵-۱۹۲۳ نجی ایللرنده معده‌نلردن چیقاریلان قیزیلدر. اوندان سوایی اتفاقك دولتی بانکی چار حکومتی بانکیندان هیچ بر پارچا قیزیل آلمامشدر.

بو پراووقاسیانك مقصدی فرانسه ایله آووروپانك بر نیچه دولتلری آمریقا ایله شوراﻻر اتفاقنك آراسنده اوﻻن تجارت علاقه‌لرینی بوزماق و ئوزلریله تجارت ایتدیرمکدر.

آمریقا غزته‌لری آمریقا حکومتنك قزیلی قبول ایتمه‌مك حقنده‌کی قرارینی تفسیر ایده‌رك بو جور عمل ایتمسنه تعجب ایدیر و شوراﻻر اتفاقی علیهنده هیچ سوز یازمیرلار.

آکلاشیلان ترلکده آمریقا محکمه‌سنده بو بارده محکمه آچیلاجقدر.

زاقافقاسیا خبرلری

یولداش میقویانا تلغراف

زاقافقاسیا خلق قومیسارلار شوراسی صدری عوضی حسینوف یولداش و زاقافقاسیا تجارت خلق قومیساری بکنادیان یولداش، میقویان یولداشا تلغراف کوندر مشلردر.

زاقافقاسیادا هده‌قدار یاغیر، یه‌میك یوق لغدان ارمنستاندا و کورجستاندا حیوانلار اوله‌بیلیرلار. بو صورتله حیوانلارینك قیرلماسی هر حالده یاز اکینك اوزرینه فنا تأثیر ایده‌جکدر، زاقافقاسیادا حیوانلارینك یمنی آرتیرماق خصوصنده یا کنداریللقدا بولونماسنی رجا ایتمشلردر.

آلیش ورقه‌لری ۳۰۰،۱۰۰ مناتا چاتمشدر

خلق مالیه قومیسارلغنك ویردیکی رسمی معلوماته کوره کند تصرفاتی محکمه‌سنك استقراض مبلغی ارمنستاندا ۲۳ مارتا قدر ۳۰۰،۱۰۰ مناتا چاتمشدر که‌آیچیلان همین استقراضك ٦٦،٦ فائض تشکیل ایدیر.

استقراضا قضاﻻرینك اشتراکی

ایروان قضاسی ۴۰،۲۱۰ منات، لەنینا قان ۸۱،۱٦۵، لوری پامباق ۵۰،۹۸۰، اجمیادزین ۴۴،۱۷۰، نووی‌بایزید ۱۹،۷۰۰، دیلیجان ۴۲،۷۷۵، زنکه‌زور ۱۰،۵۰۰، درالەگز ۵،۵۰۰، مغری ۵،۱۰۰ منات.

بو تحقیقات رقملردن آکلاشیلیر که دیلیجان قضاسی برنجی بر دونمشدر. ۱۴۲ فائضله ایکنجی بر لەنیناقان ۱۰۹ فائضله، اوچنجی بر مغری ۱۰۲ فائضله اشتراك ایتمشلردر.

بو استقراضك ۱۰ فائضنی یرلی بودجه‌یه کچیرلمه‌سی

شوراﻻر اتفاقی خلق مالیه قومیسارلغنك قرارینه کوره کند تصرفاتی محکمه‌سنك استقراضنك ۱۰ فائضنی یرلی بودجه‌یه کچیرلمه‌سی، استقراض ایچون آپاریلان قبا یانك آخرنده اوﻻجاق ایدی.

لاکن استقراض حقنده یرلیرك مراقنی دعاوادا آرتیرماق مقصدیله شوراﻻر اتفاقی خلق مالیه قومیساری اولکی قرارینی دکشدیره‌رك بو ۱۰ فائضی قامپانیا مدتنده یرلی بودجه‌یه کچیرلمه‌سنه قرار ویرمشدر.

بو صورتله قضا و ناحیه اجرائیه قومیته لری بو استقراضدان آلنان مبلغك ۱۰ فائض آییراراق یرلی بودجه‌یه کچیره‌لیدرلر.

۸۰ مناتلق استقراض ورقه‌سی آلان یوخاری‌سنجلی حاجی قلی‌یف

بر میلیون یاریم احتیاط مبلغنك تقسیمی

متفق شورا جمهوریتنك عالی اقتصاد باش شوراسی صدارتی، زاقافقاسیا انشاآتی ما لیه‌لشدیرمك مقصدیله اساس بر میلیون‌یاریم احتیاط مبلغنك بو جور تقسیمنی مناسب کورمشدر.

لەنیناقانداکی فابریقانك انشاآتی ایچون ارمنستانه ۴۰۰ بیك منات، کنجه‌ده‌کی پارچا فابریقاسنك انشاآتی ایچون ۱۲۰ بیك و آذربایجان معدن استحصاﻻتی ایچون ۳۵۰ بیك منات آذربایجانا قوربیك قاسروا زاوودینك انشاآتی ایچون ۵۵۰ بیك وکورجستان استحصاﻻتی ایچون ۶۰ منات ویرلمشدر.

کند تصرفاتی

(دامازلیق) دول ایچون هانکی بیزوﻻری ساقلامالی

بزیم مالداراﻻر دول ایچون ساقلاماق ایسته‌دیکلری داناـبیزوولك ظاهری کور کمنه باقیرلار. هر بیر کندلی دول ایچون داها کوزەل (کوکجك) و اوزون بویلو داناـبیزووی ساقلاییر.

چیرکین کوروندلری ایسه قصابلارا سا تیر و یاخود اوزی کوب یه‌ییر. شبهه یوق‌که دامازلق ایچون ساغلام اوزون بویلی و کوزەل باﻻﻻری ساقلاماق عقللی ایشدر. ﻻکن مالدارلقدا جوق منفعت الده ایتمك اصولی کوستریر که یالکز مذکور شرطلر کفایت دکلدر.

ایش بوراسنداد‌رکه، مالدارلقدان جوق منفعت کوتوره بیلمك آرزوسی مال قارا دان یالکز جوق تورمه آلماق دکل، بلکه جوق آغارتی (سوت، قاتیق، پنیر، یاغ) آلماغیده بیزدن طلب ایدیر. حیوانلار جوق آغارتی ویرمك باجاریغندن محروم اولـﻻر مالدارلق ایله مشغول اولماقدك اوز اهمیتنی ایتیرەر. هله بو یاقین زمانلارا قادار هر بیر کندلینك کافی مقداردا مال قاراسی وار ایدی. کندلی مال قاراسیندان اوزینه ﻻزم اولان مقداردا (سوتـقاتیق وغیره) آغارتی استحصال ایدیر، منفعتی ایسه حیوانلارك باﻻﻻرینی ساتماق واسطه‌سیله الده ایدیردی. یاواشـیاواش مال قارانك سایی آزالمش و حال حاضرده داناـبیزوولك ساتیلماسی آرتیق مداخیل ویرمه‌ییر. عین زماندا آغارتی‌یا اوﻻن احتیاجدا آرتمشدیر.

مال قارادان کافی مقداردا مداخیل آلماق ایچون مالدار یه ماﻻرینك جوق سود ویرمه‌لری حقنده دوشونمه‌لی و ﻻزمی تدبیرلر کورمه‌لیدر؛ بو بارده بر جوق اصوللار واردر که یوﻻرکده الك مهمی دامازلق ایچون یاخشی داناـبیزوو سه‌چوب ساقلاماقدان عبارتدر.

ایش بوراسنداد‌رکه اینکلرك جوق سود ویرمك باجاریغی (قابلیتی) نسلدن نسله کچیر. دیمه‌لی کندلی بو طرزی نظره آلاراق یالکز جوق سود ویرن اینکلرك نسلنی دوام ایتدیرمکدن باشقا کیتـکیده داها جوق سود ویرن اینکلر وجوده کیرمك امکانی الده ایده بیلمش اوﻻر.

خصوصاً داناﻻرك دامازلیق ایچون سه‌چیلمه‌سنك اهمیتی بویوکدر. تجربه‌نك کوستردیکنه کوره جوق سود ویرمك خاصیتی یکی داناﻻرا بوغادان کچیر.

بوراسی آرتیق معین و آشکار بر مسئله‌در. اکر اوکوز سودلی اینکدن دوغولمش اوﻻن بر بیزوودا آناسی آز سودلی نسلدن اولورسا آز سود ویرەن اوﻻبیلیر.

بو صورتله هر کندلی دانا بیزووﻻر «هانکیسی دامازلق ایچون ساقلانمالیدر مسئله‌سینی حل ایتمکدن قاباق ئوز اینکلرینك یقین برصورتده جوق سود ویره‌بیلی تانیمالیدر» سوکرا همین انه‌کیلك باﻻﻻرینی بك دقتلی بر صورتده سه‌له‌مه‌لی و برنجی نوبه‌ده دامازلق ایچون بوغا ساقلامالی. اویله بر بوغا سایه‌سینده حال حاضرده اوﻻن اینکلره نسبتاً داهادا جوق سود ویرەن اینك وجوده کیریلمه‌سی امکانی بولورز. آشکاردر که بیزوﻻرکده سودلی اینکلردن اولماﻻرینا چالشماق ﻻزمدر.

ناخیرده کزه‌ن بوغا (کله) نیجه اولمالی‌در

اینك و اوکوز باشقا حیوانلار کبی تمامیله بویوبوب ایری بر حیوان حالینه کیرمکدن قاباق بر او قدر دول ساﻻ بیلمك استعدادینه مالك اولورلار. ﻻکن جوق جوان اینكـبوغانك دولیده ضعیف و خیرده اولوب اویله بر دول کیت‌کیده آریخلاییر. ترـتز خسته‌لنیر و جوق زمان تام یاشینا دولمادان اولور.

حیواﻻر یالکز تام یاشینا دولدوقدان سوکرا قوتلنیور و ساغلام دول ساﻻماق استعدادینی الده ایدیرلر. جوق جوان آتاـآنانك دولی تز بویومك استعدادینه دخی مالك اولمادیغندان ئولمه‌یوب قالساده بیله ینه جیر و خیردا اولور. دیکر طرفدن جوق ایرکن برلشمه‌که براقیلان بوغاده برلشمك استعدادینی تز ایتیریر. و بو سیبدن دولایی سوروده بك جوق مایاﻻ نمایش اینکلر بولنور. جوق قوجا اوکوزلرده سوروده بولونماسندان عین نتیجه حاصل اولور.

فقط بوراداکی فنا نتیجه قوجا اوکوزك برلشمك استعدادینی ایترمه‌سیندن یاخود همین استعدادك آزالماسیندان دوغیور، بو صورتله آشکار اولورکه اینکلرك مایا لانمامش حالده قالماسیجی، ایری و ساغلام باﻻ دوغماﻻرینی ایسته‌ین مالدار، سوروده، قوجا دکل فقط ایری و تام یاشا دولموش بوغاﻻرك بولونماسینا چالیشمالیدر. تأسف که‌بیزده اینك بوجهتی یاخشی دکلدر. بك جوق وقت سوروده جوان حتی براوقدر کوچوك بوغاجیکلر کزیور. اونلار اینکلر ایله برلشیر، وجوق تز کورلانورلار. بوغاﻻردان اوﻻن بزوو

۵۰ مناتلق استقراض ورقه‌سی آلان یوخاری‌سنجلی کریم مصطفی اوغلی

لار اولدوقجه ضعیف و جیر اولورلار. بو حالده کندلیلر آراسندا یاییلمش اوﻻن یانلش بر فکر مساعده ایدیور: کندلیلر کمان ایدیرلرکه، ایری بوغاﻻری ساقلاماق یه‌ا قیمته تمام اولور، و اوﻻر دانالارا (یك جوان بوغاﻻرا) نسبتاً هیچ بر آرتق منفعت ویرمه‌یورلار.

بویله اوﻻن صورتده نه ایچون کیچوك بوغاﻻر ساقلامالی؟ اوﻻر هم اینکلری اورلر و هدر بوبوب ایله یارارلار. بویله اوﻻن بر فکر یاکلشدر، و هرکیم بوفکرایله قازاناق ایستیورسه او ایتیریر.

دوغرودانده یاخشی ایری و ساغلام بوغا اوﻻن سوروده اینکلرك مایاسز قالماسی ۲۰ فائضدن حتی یوزه ایکیدن یوقاری اولمایور، فقط جوق جوان بوغاﻻرك بر

لوندیجی بیر سوریده ایسه اینکلرك مایاﻻ نمایش قالماسی ۴۰ فائضدنده یوقاری او لور. هله یالکز بوراسینی حسابه آلاز ایسه‌ك کورمرزکه، یاخشی بوغا اوز بسلنمه‌سینه عوض اوﻻراق ۲۰ و داها دا جوق اوﻻراق بیراو آرتق ویریور. آنجق بونه ایشك یاخشی طرفی هه یمه‌میر، یاخشی بوغاﻻردان عمله کن بیزووﻻردا جانلی و ایری اولور. بونه‌که یاخشی بوغادان توروین بر بیزوو دوغو لدوقدا ۵۰ـ۴۰ کیرونکه کیچوك بوغانك بیزووی ایسه ۳۰ـ۴۰ کیرونکه آغیرلقده اولور. یاخشی بوغا سایه‌سینده هر بیر یوز اینکك دوغدقلاری باﻻﻻرك آغیرلغی هر بیریسی بوغادان دوغولان همین مقدار ده بیزووﻻرك آغیرلغنه نسبتاً ۱۳۰۰ کیر ونکه آرتق اولور: یاخشی بوغاﻻردان تورەین بیزووﻻر تز بویویور و ایری بر حاﻻ کیریرلر. بوندان باشقا اونه بیزوو لار جانلی، ساغلام و دایانقلی اوﻻراق جوق یاشایورلار.

ضعیف بیزووﻻرك یوزده ایکریسی تلف اولور ایسه قوتلی بیزوﻻرك یوزده اون بیشی هیچ تلف اولنمور.

دیمه‌لی بوراده یاخشی بوغا اوز حر جینی بیس ئودەمیر. هر حالده یاخشی بوغانك سوریه‌یه ویردیکی منفعتك سطحی صورتده‌ده بیله حساب ایدیلمه‌سی آشکار صورتده کوستریر که سوریده جانلی ساغلام و تز یاشینا دولمش بوغاﻻرك بولونماسی داها آل ویرمشدر.

حیوان ساقلاماق و اونلاری باﻻﻻدوب آرتیرماق ایشی اهمیتلی ایش یکیدرکه، باشینا براقلمالی، دیمه‌لی بو ایشه خصوصی و اهمیتلی دقت ییرمك ﻻزم کلیر.

«آغرانوم»

کنجه فرقه مکتبی نزدنده قورس

۱۹۲۷ نجی ایلك دیغابر آیندان اعتباراً کنجه تورك شورا فرقه مکتبی نزدنده بر کیجه فرقه مکتبی تشکیل اولنمشدر.

ایلك دفعه اوﻻراق ۱۸ نفردن عبارت اوﻻراق تشکیل اولونان قورس حال حاضرده ۴۸ نفر فعله و خدمتچیلردن عبارتدر.

مکتبك اکثریتی فرقه‌جی و قومسومول لار اوﻻنلا مکتبده اون نفره قدر تورك قادینلاری دخی واردر. مکتبده اوخویان ایشچیلر وقتلی وقتنده مکتبه کلمه‌دیکلرندن انتظام پوزغوندر. مجبوری اوﻻراق فرقه جیلرك سیاسی سوادسزلغی لغو ایتمك خصوصنده فرقه ئوزه کرینه ویریلن دیره کتیفلر حیاته کچیرلمه‌دیکندن بعضی فرقه‌چیلر درسه سویوق بیر صورتده باقشیر لار.

ایندی‌یه قدر معلم و غیر مخارجدن باشقا یالکز ۲۰۰ ماناتدان زیاده کتاب و دفتر ایچون پاره صرف ایدیلمشدی.

بو خرج اوﻻن پوﻻر هدردر چونکه کتاب، دفتر و سائر بو کبی لوازماتی آلان یولداشلار درسه کلمیرلر.

مکتبی احاطه ایدن ۴۸ نفردن حال حاضرده درس وقتنده ۱۰ نفری کورمك غیر ممکندر. عمومیته ۰۱۰۰ نفر طلبه ایچون ۳ نفر معلم واردر که بوﻻر وقتی وقتنده دوسفرینی ویریرلر. حالبوکه اون نفر طلبه ایچون ۳ نفر معلمی ساخلاماغه هیچ لزوم یوقدر.

یوقاریده قید اوﻻن قصاﻻرك آرادان قالدیرلماسی آرتیق خرجدن چکنمك و درسه کلمه‌ین فرقه‌جیلر حقنده ﻻزمی تدبیرلر کوتورولمه‌لیدر.

شرق عربی

دوقتورك نصیحتلری

تمیز هوادان، ساووق سودان و کونشدن قورقما! ساووق سو تمیز هوا و کونش انسانك وجودینی محکملدیرلر.

توزدان ساقین! اوتاغی یاش چاپویله تمیزله! یاز قیش اوتاغك هواسنی ده‌کیش، اوتاقدا پلتار یوما و قوروتما!

اوتاقدا توز، دومان و بخار عمله کیرن ایشلر ایشمه! وجودك، آغلارك و پالتارلارك تمیز ساقلا!

جیك سوت ایچمه!

اوزکه‌سنك قابندن یمك یمه!

اوزکه‌نك استکانندن ایچمه!

اوزکه‌نك قاشیقی ایله یمه!

اوزکه‌نك پاپیروسندن چکمه!

اوشاقلاری اوپمه!

دیرناقلارك کمیرمه!

توتون چکمه، اکر چکیرسکسه آچیق هوادا چك!

اوشاغك دسمالی‌ایله سیلنمه، و دسماﻻ لکله اوشاغی سیلمه!

تاوانا توکورمه!

سینکلری، بیتلری و میغـمیغلاری محو ایت، اونلار سنك دشمنلرکه‌در.

اوکسوردیکك وقت آغزیکی دسماﻻ لکلا اورت، آسقیرانده یوزیکی بر طرفه چویر!

پول سایانده، کتاب اوقویانده بارماقلارك آغزیه وورما!

یووانمامش الر ایله جورك یمه!

یاتاندان قباق الرك یووا!

ایچمك یا اینکه استعمال ایتمك ایچون آرخ سوینی قایانده سوکرا ایشلت.

دیشلرك هر کون، خصوصیله یمکدن سوکرا تمیزله!

هفته‌ده بر دفعه ایستی سو ایله و صابونلا یوان!

آغلارینی هفته‌ده بر دفعه ده‌کیش.

تدوك و هیانك تمیز ساقلا!

مسری ناخوشلاردان اوزاق اول!

یالانچی حکیملره مراجعت ایتمه دوقتوری چاغیر.

ناخوشلقلار کوکدن یاغمیر، سنك نه جور اوتوروب قالماسندندر.

مدیر مسئول: م. حسینوف

dislәjən mıg-mıganın saglam adamı dislәməsi lazım dur.

Hər mıg-mıga kızdırma mikroby qeçirmir, həmin naxoşlygy qeçirən mıg-mıga ajrı dur.

Mıg-mıgaların bir çok cinsi var dur, kızdırmanı qeçirən mıg-mıgalar divarda və jaxyd tavanda (səxvdə) otyranda kyjrygyny jykarıja dogry kaldırır (şəqilə bak).

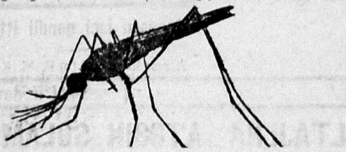

Kızdırma (malareja) mıg-mıgası, digər cins mıg-mıga qibi buqulmuş bir tərz ilə divarda otyryr oda insanı dislәjir ancak o naxoşyn kanı ilə kızdırma mikroblarını əmməjir və saglam adamı dislәjəndə naxoşlygy ona qeçirməjir.

Saglam adam kızdırma dytanda nə vakə olyr?

By syvala cəvaq verməqdən kabak kan həkkində bir neçə sɵz sɵjləməq lazım dur.

Kan elmini ɵzqə naxoşlyklar uçun də bilməq pəq əhəmmijjətli dur.

Kan şor bir maje (akıcı) dur, qi onda kanı təşqil edən maddələr juzur, başlıca kanı təşqil edən maddələr iqi dur.— ag və kırmızı dymyrcyklar, kana kırmızı rənqi vərən həman kırmızı dymyrcyklar dur qi kırmızı rənqdə olyb pəq xırda oldygynda adi qɵzlə qɵrməq mumqun dəqil dur, bir damcı kanda 5 milijon kırmızı dymyrcyk və 7-8 minə kədər ag dymyrcyklar var dur.

Kanın gıdası ancak kırmızı dymyrcaklar bylnyr, ag dymyrcyklar isə kanın ehtijat kyvvələri dur.

Insan ɵz vicydinə qeçən naxoşlyklar əlehində onlar vasitəsilə mubarizə edir.

Saglam adamın kan dymyrcykları, kırmızılar olsyn aglar olsyn, tez-tez təzələşir qɵhnələr isə məhv (jok) olyrlar. Jenilər isə çıkıb qɵhnələrin jerini dytyrlar, kan həkkində by kədər qafi dur.

Jenə kızdırmaja qeçelim, mıg-mıga insanı dislәjəndə kızdırma mikrobyny tuqurqi ilə birliqdə insan dərisinin altına qeçir, oradan mikrob kana qeçir, ələladə hər nə qi insan dərisinin altına qeçir oradan tez əmilib kana qeçir, mıg mıganın disləməsilədə tuqurug və mekrob kana qeçir.

Mikrob kana qeçdiqi vakt ɵzu uçun gıda olarak ən gıdalı maddələri jeni kırmızı dymyrcykları seçir.

Kızdırmanın mikroby kırmızı dymyrcygyn içinə qirməqlə ɵzu uçun orada jer edir. və həmin kırmızı dymyrcygyn hesabına jaşamaga başlajır, kırmızı dymyrcyk məhv olyr.

Mikrob isə biləqis çoxalarak bir zəmandan sonra kırmızı dymyrcygyn jerini təmami ilə dytyr, və dymyrcygyn kalan kismini jırtarak kan içərisinə tequlurlər.

Kana tequlən həmin mikrob toxymları (20 kədər bir mıkdarda) ɵzqə kırmızı dymyrcyklar uzərinə hicym edərəq onları pyç etdiqdən sonra jenə kan içinə tequlurlər.

Mikrobların mıkdarı az iqən insan bir şej hiss etmir və laqin onlar javaş-javaş çoxaldıkca hər dəfə dymyrcykları məhv etdiqcə insan naxoşlanır və mikrob toxymy kana tequlduqu vakt insan titrəjir və sonra kızdırır.

Titrəmə və kızdırma isə kana zəhər qirdiqini və naxoşlyk dytdygyny qɵstərir, hələ kan təmiz və mikroblar ony zəhərləməmiş iqən, naxoş titrəjərəq kızdırır.

By cur çok naxoşlar var dur qi titrəmədən kızdırmadan qeçirirlər.

By hal naxoşyn kanı hələ zəhərlənməmiş və təmiz oldygyna işarət dur.

Kızdırmanın bir curudə var dur qi mikrob bir qun ara verərəq naxoşyn kanı içinə toxyny tequr, o zaman naxoş da bir qun ara verərəq kızdırır.

O bir cur kızdırma mikroby isə iqi qun ara verdədən sonra toxym tequr, kızdırmada iqi qunda bir dəfə dytyr.

Bə'zi dəfədə mikrobların bir kismi bir qun diqər kismi isə o biri qun toxym tequr. O halda naxoş hər qun kızdırır.

Kızdırmanın insana verdiqi zərərlər barəsində qələn nomrəmizdə danışarık.

Doktor A. M.

ERMƏNISTAN KƏZALARINDA

Məqtəb jaslı kızları ərə verirlər!

Qɵhnədən kalmış adətlərdən biridə az jaslı və daha dogrysy məqtəb jaslı kızları ərə verməq məsələsi dur.

Belənçi adətlər Şərur dairəsində və xsysən dairə mərqəzindən yzak olan qəndlərdə belənçi işlərə təsaduf olynyr. Nəcəqi "Zivə" qəndlilərindən Məhərrəm Məhəmməd ogly 22 jaşında oldygy halda 13 jaşında cəvanə bir kızla nişanlanmış dur. Byndan başka Qənclər Ittifakının uzvu Həbib Rizajefin 19 jaşı var iqən 12 jaşında qənc bir kız ilə nişanlanmış dur. O dur qi by cur adətlər məqtəb jaslı kızların məqtəbə davam etmələrinə ma'neçiliq qɵstərir.

Bejlənçi ittifak uzvulərilə dairə qənclər komitəsinin ciddi mubarizəsi lazım dur.

By barədə firkə organları ilə kadınlar tə'limatçısının təşəbbusatını qɵzlujuruq.

Məhzyn.

Divar gəzetələrimizin fəalijət və noksanları!

1925-nci ildən Nərimanof namina olan Irəvan turq pedagoƶi texnikom tələbələri tərəfindən "Mədənijjət-ocagı" nam divar gəzetəsi nəşr olynyr.

27-nci sənədən etibarən texnikom nəzdindəqi pionerlər kollektivi tərəfindən "Şərk Pioneri" adlı bir gəzetə daha çıkmaga başlamış dur.

By gəzetələrdə məqtəbin daxili vəzijətinə, pionerlər hərəqətinə və tələbələrin iktisadi vəzijətlərinə aid xəbərlər dərc olynyr.

Məqtəbdə olan bir çok noksanlıkların rəfi jolynda az rol ojnamamış dur.

Belə qi tələbələr təşqilatı və bəlmələrinin noksanlarını jazmakla həman noksanları məqtəb mudirijəti və komsomol ɵzəqi vasitəsilə aradan kaldırmış dur.

Kərəq "Mədənijjət ocagında" və qərəqsə "Şərk-pionerinde" bir noksanlık varsada oda vəkti-vəktində çıkmaması dur.

Bynların hər iqisi jeni əlifba ilə çıkmakda dur.

By gəzetələr şəhər daxilində nəşr olynan başka turq divar gəzetələrinə nisbətən hejuq muvəfəkijjətlər kazanmış dur.

Hi Nazil

Kooperatif lazım dur!

Naxçıvan kəzasının Nərimanabad dairəsindəqi Kışlaklar, Qolanı, Qəmur, Qecəzor qəntlərində imdijə kədər kooperatif açılmamış dur kooperatifin olmamasından qənt məhtəqirləri istifadə edərəq qəntlilərə lazım olan şejləri birə iqi kijmətə satırlar, by qəntlər dairədən 19—20 qilometro yzak oldygyndan hər ləvazımat uçun qedə bilmirlər.

O dur qi by qəntlərin bir birlərinə jakın oldygyny nəzərə alarak "Qolanı" jaxyd "Kışlaklı" qəndində bir kooperatif şe'bəsinin açılması jolynda istehlaq cəmijjətinin təşəbbusatını qɵzlujuruq.

S. Sami

Fiqir verilməli dur!

Şərur dairəsinin "Baş Nyrasın" qənti dairə mərqəzində oldygy uçun 22-nci ildən klyb açılmışdır.

Fəkət açılandan by quna kədər həman klyba jeni bir şej verilmədiqi qibi dəxi nəzdindəqi dram dərnəqin canlanmasına lazımı jardım qɵstərilməmiş dur.

Lazımı jardım qɵstərilmədiqindən həvəsqarlar tərəfindən tamaşalar verilərqən tamaşaçıların, papagını, paltarını hətta çok vəktlər tamaşa uçun pesaları belə cəmaətdən alırlar.

By barədə olqə firkə komitəsi ilə məarif komsarlıgı lazımı əlçulər qəturməli durlər.

Jətim Cucə

CƏVAB

Mehtərəm "Zənqi" gəzetəsinin 111 numrəsində "Adil-Paşajef" imzası ilə "kraətxanədən istifadə ediliməjir" sərlohəli bir xəbər jazılmış idi.

Joldaş xəbəri jazdıkdan birinci ne'bədə qəntə qəlib kraətxanənin daxili və xarici işlərindən tanış olması lazım qəlirdi.

Fəkət bilməm nədənsə joldaş «dagda otyryb bagdan danışır». Joldaş ony bilməli dur qi by qun Bejuq Vedi kraətxanəsi qeçmiş illərə nisbətən bir çok muvəfəkijjətlər əldə etmiş dur.

Əvələ jerli firkə və şyra idarələrinin təşəbbusatı və kraətxanə mudirinin çalışması sajəsində by qun kraətxanəmiz əsqi 17-nci və 20-nci illərdə çap olynmyş qitablar dəqil jeni çap olynmyş qitablardan juzlərcə əldə etmiş dur.

Hal-hazırda kraətxanəmizdə 577 ədəd turq 590 rys erməni qitabları var dur. Bynlar jeni həjatımıza yjgyn qitablar olyb hər bir zəman işçi və qəntlilərimiz by qitablardan istifadə edirlər.

Kraətxanə mudiri by il jaj zəmanı Kara Qilis kyrsyna qedərəq kraətxanə işləri ilə lazımı kədər tanış olmyş dur. Ɵz savadı sajəsində yzakdan qəlmiş qəntlilərə ərizələrdə jazır.

Kraətxanəjə hər qun orta hesab ilə 50—60 okyjycı qəlir, by havajı bir sɵz olmajyb qundə dəftərdə jazılır.

Və bi savadlar uçun həftədə bir dəfə'dən az olmamak şərti ilə kraətxanə hejjəti uzvularindən yca dan gəzetələr okynyr.

Byndan başka agranom və doktor vasitəsi ilə qəntlilərə muhazərələr dəxi okynyr. Umymijətlə qəntlilər kraətxanədən lazımı mıkdarda istifadə edirlər.

Joldaş iqinci dəfə dur qi Vedidən xəbəri olmadan mə'lymatlar jazır nə jazdıgını və nə jazacagını bilmir.

Ona qɵrə joldaşın şyra məhqəməsi karşısında cəza məcəlləsinin 185-nci maddəsi 2-nci bəndi uzrə cəvab vərməsini arzy edirəm.

Cafər Sejidli

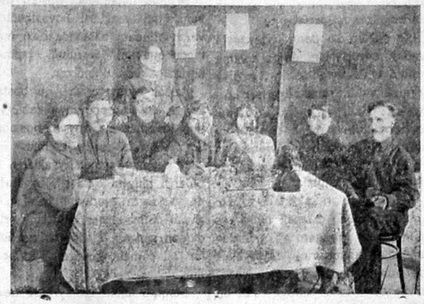

Vedi-Basar nahijjə firkə komitəsinin jeni seçilmiş hejjət rijasəti.

Fiqir verilməli

24-nci ildə Vedi Basar nahijjəsində MOPR, Avioxim, və jeni əlifba qibi bir çok ictimaj və qonyllu təşqilatlar duzəldilmiş dur.

Fəkət by son zəmanlarda qəntlərdəqi firkə və komsomollar by təşqilatlara lazımı əhəmijjət vermədiqlərindən təşqilatların işləri zəjiflənməqdə dur.

By barədə əlakədar təşqilatların ciddi fiqir verməleri arzy olynyr.

Əcazijjət

Tə'mir etdirilməli dur!

Eçmijadzin kəza Qolanlı qəndindəqi traktor joldaşlıgının ixtijarındaqi traktorlar pajız əqini vəktində xarab olmyş dur.

Fəkət vaktində kajrılmadıgından şimdijə kədər kalmakda dur.

O dur qi jaz əqini vəktində işlərdə bir kədər ənqəlliq tərədəcəq dur.

By barədə traktor joldaşlık idarəsi şimdidən işlərə dikkət etməli dur.

Mə'ryf

Qənt təsərrufatına aid qitab lazım dur!

Vedi Basar nahijjəsinin mərqəzi Bejuq Vedi kraətxanəsində qəntli jaşajışına xsysi ilə qənt təsərrufatına aid qitab olmadıgından mədəni usyl və toxymlar ilə jakından tanış ola bilmirlər.

Qəntlilərimizin çoky jeni əlifba ilə savadlı oldyklarından jaxşı olardı qi kraətxanədəqi qitabların çoky jeni əlifba ilə ola idi, fəkət əqsinə olarak ərəb əlifbası ilə dur.

By barədə kəza şajası məarif şe'bəsi fiqir verməli dur.

Islam Məhəmmədof

Veqillər fajdasına joksa mi qitlə faidasına?

Baş Nyrasın dairəsinin "Zivə" qəntində 27-nci il toprak beləqusundən cəmaət arasında 14 desjatin tarla jerləri kalmış dur.

By jerlər toprak vəqilləri aralarında təksim edərəq bir hissəsini ɵzləri bir hissəsinidə kohymlarına vermişlər.

Həman toprakdan qələn mənfəət qəndin inşaat və mədəni-məarif işlərinə sərf olynacagı jerdə biləqis by toprak vəqilləri nəfinə sərf olynmakda dur.

By barədə kəza toprak şe'bəsi ilə dairə icraijə komitəsi fiqir verməli dur.

Məhrym

Həmqarlar tə'limatçısı lazım dur!

Allahverdi və Şamlıx rajonlarında 500 nəfərə kədər turq işçiləri var dur.

Bynlar həmqar ittifakının uzvu oldykları halda, by ittifak nə ittifakı, qimin ittifakı və onyn mə'na əhəmmijjətini anlamajırlar.

Səbəb isə həmqarlar tə'limatçısının olmaması dur, əqər olmyşsədə tə'limatçılar turq dilini bilmədiqlərindən jalnız onların təşqilata alınmalarına fiqir verilmiş dur.

Bynların mədəni, məarif biliq tərəfinə fiqir verilmədiqindən çokları var qi uzvuluq həkki verməqdən bojyn kaçırdırlar.

By barədə mərqəzi həmqarlar ittifakı ilə kəza həmqarlar şe'bəsinin nəzər dikkətini cəlb edərəq byraja turqcə bilən fəal tə'limatçı təjin etmələrini qɵzlujuruq.

Əli Hejdərof

Mə'syl-mudir M. Husejnof

رنگی—تك آقوب گیده جك
غزته سینه—خیلی كومك ایده جك
آبونه—دفتریك آلوب گله جك
يازيل—سوزینی تكرار ایده جك

Ermənista nPoligraf trestinin iqinci mətbə'sində çap olyndı

Butun elqələrin proletarları, birləşiniz!

Zəngi gəzetəsi

Abunə kimətləri:
1 Illiqi . . . . 2 manat.
6 Ajlıqı . . . . 1 manat.
3 Ajlıqı . . . . 60 kəpəq

28 Mart 1928-nci il.

Адрес Эрив. Ц. К. К. П. (б) Арм.

Təq nusxəsi 3 kəpəq

ERMƏNISTAN KOMMYNIST (b) FIRKƏSI MƏRQƏZI KOMITƏSININ ORGANI, QƏNDLI GƏZETƏSIDUR.

Jaşasın işçi qəndli ittifakı

Adres: Irəvan K. (b) F. M. Komitəsi

№ 116 | Hər həftə bazar və cumə axşamlari çıkır. | 3-nci il dəvami

ERMƏNISTAN LENIN KOMSOMOLLNIN 5-NCI KYRYLTAJINA ATƏŞIN SƏLAMLAR!

KOOPERATIF INTIZAMI HAKKINDA

Təsərrufat işlərimizdəqi noksanları ortadan kaldırmaga mane' vasitələrdən birisi də kooperatif intizamının zəjifliјidir. Kooperatif sisteminin muxtəlif cəhətləri və xusysən aşagı kooperatif şəbəqəsində intizamsızlık və işə sojyk bakmak hadisələri az dejildir. Ink labın 11-nci ilində bir kooperasiony idarə edən və ona rəhbərliq qestərən aparata olan tələbimizi əvvəlqilərə nisbətən xeji artıra biləriz. Imdi bə'zi kooperatif təşqilatlarını danlamak və ajrı-ajrı tədbirlər qerməq ilə qifajətlənməq olmaz.

Imdi məhəlli və qənt ekonomikasında baş verən hadisələrin kooperasionda təz əqs edilməsi və əməqçi qutləsinin mənafeini nəzərə alarak dəvlət tərəfindən verilən direktiflərin tezliqdə həjata qeçirilməsinə çalışmalıdır.

Kooperatif şəbəqəsinin mərqəz ilə sıkı əlakə saklamasına mane' olan bir vasitə varsa o da kooperatif şəbəqəsinin vaktlı vaktında mal ilə tə'min etməq planının tez-tez dejişdirilməsi və verilən kredinin bir mıkdarda kalmamasından ibarətdir.

By noksanların hamısı kooperatif sisteminin maddi mənfəətinə zərər jetirdiji qibi pajçılar uçun də zərərlidir.

Şubhəsiz qi, kooperatif təşqilatlarının başında dyran şəxslərin bejuq sijasi və texniki hazırlıgı olsa idi, o zaman karşıja çıkan noksanların bir çokyny asanlıkla ortadan qeturməq mumqun olardı.

Konperatif kadroları hazırlamak jolynda biz gajət javaş irəlliləməq dejiz. Kooperasionda aparılan mədəni məarif işləri zəjifdir. Bir çok kooperatiflər hazırlık qermiş kooperatif işçisi kadrosynyn jaradılmasına dikkət jetirmir. Ejni zamanda kooperasiony idarə etməq usyllarının çoklygy da işlərin lazımı syrətdə aparılmasına mane' olyr.

Firkə təşkilatı kooperasiona jakın olsa idi təsərrufatsızlık ilə mubarəzədə karşımıza çıkan noksanların çokysy baş verəbilməzdi.

Kooperatif intizamının vasitələrindən birisi də hər bir kooperatif mərqəzi tərəfindən ez şəbəqəsinə rəhbərliq qestərməq və şəbəqə işlərini nizama salmakdır.

Bir çokları kooperatiflərimizdəqi azadlık nəzərijjəsini dogrı anlamamışlar. Onlar azadlık ilə işə sojyk bakmak və intizamsızlıga fərk kojmyrlar. Halby qi, işçi ilə qəntli kooperatiflərinin rəkabət etdiji və dajıma bir birilə bogyşdygy xarici elqələrdə belə intizam məsələsinə bizim qibi janaşmırlar.

Xusysi tacirləri, alıcıları və kol comaklara galib çıkmak uçun zəjif imqanlar ilə qənt və şəhərdə kapitalist unsurlərini dytdykları cəbhədən kovmak, jaramaz vasitələr ilə sy kəsd etməq qibi bir şejdir.

Kooperatif sisteminin butun hissələri arasında rabitə jaratmak uçun kooperatif təşqilatının daxili idarə usyllarını nəzərdən keçirmə lidir.

Kooperatifdə ordy hissələrində oldygy qibi əmr verməq sistemini qeçirməq olmaz. By vasitə ilə kooperatif kyrylyşyndaqı qenullu və azadlılık və qutlənin sosjalizm kırylyşyndaqı aktif iştiraqının kar şısı alınmış olyrdy. Jalnız plan uzrə qerulən təsərrufat və mədəni məarif işləri vasitəsilə koopera tif disiplinini məhqəmləşdirməq mumqun olacakdır.

Qəntli istehsalatının kooperatif ləşdirilməsi və kollektivləşdirməsi kooperatiflərə cəlb edilmiş qutlə ilə firkə və şyra hequməti arasında sıkı rabitə jaratmak sosjalizmi muvəffəqijjətlə kyrmak və Leninin başka by qibi vəsijjətlərini həjata qeçirməq uçun koopera tif sistemini məhqəmləşdirməlidir.

«P.»

QƏNS TƏSƏRRUFATININ IRƏLILƏMƏSI VƏ MƏQTƏB!

Bizim qəntlərin çoxynda mədənijjət işiqını parladan birinci sıra məqtəblər dur, çok jerlərdə məqtəb həm klyb, həm kraətxanə həm qənt kommynist ezəqi və həmdə qənt uçun ictimaji bir binadur.

Byna qerə agranomlık təbligatında by məqtəb ən bejuq bir mərkəzi dytacak dur.

Məqtəbdə agranomlık işlərinin təbligatını ehdəsinə qeturən firkə işçisinin vəsifəsi o dur qi, ibtidai məqtəbin "nə" kyvvətə maliq oldygyny və ez kyvvəti dairəsində nə japabiləcəjini jakından tanış olsyn.

Byndan sonra eqər məqtəbin ciddi bir təbligat və təşvikat aparmaga məqtəbin ez kyvvəti qafi deqilsə, orada təhligat və təşvikat jurutməq uçun

1) Məqtəb janında qənt təsərrufat qitabxanəsi kyrmak:

2) Qənt təsərrufatına aid muəjən program uzərə musahibələr aparərak nə inqi yşakları, həttə bejuqlərdə cəlb etməli dur.

3) Məqtəb ilə agranom arasında canlı rabitə jaratmalı.

4) Məzqur agranomyn qeməqliji ilə məqtəb janında təzə nəbatat cinslərini başlənməq usyjyny təcrubə eləməq uçun bostan jaxyd tarla olmalı dur. By bostan və tarlada topragın islah olynmaşı və nəbatatın başlənməsi fənni usyl ilə aparılmalı dur.

5) Məqtəb yşaklarını by işə həvəsləndirməli dur.

Məqtəb tələbəsi həm hər mə'lymatı tez hifz edir, həm də hər təzə şez onları bejuqlərdən artık məraklandırır.

Məqtəb həjatındaqı bostan muvəffəkijjəti yşakları həvəsləndirər və evlərindəqi bostanda dəxi məqtəbdə etdiqləri təcrubəji japmak fiqrini onlarda ojandırar.

Ancak byrasıda var qi bostan sahıbı də ez çocıgynyn kabilijjətinə inanmaz isə ony ez bostanın da sərbəst işləməqə kojmaz.

Məqtəb tarlasında yşakların işi onların biliqini qestərir. by tarlada yşakların işlərindən hasil olan quzəl nəticə aşqar hamıja qerun diqdən sonra, yşakların qerduqləri işi cəmaət arasına jajılacak dur.

Məqtəb lajikli bir syrətdə təşqil olynan jerlərdə muəllim biliqi (mə'lymatı) və anlaklı olyrsa, yşakların dytdykları işlər uçun bir myzə kajırmak olar.

Gərbi Avropada məqtəb şaqird lərinin qənt təsərrufatı işlərinə da jir tə'limatlarına artık fiqir verdiq lərindən orada bejlə myzələr çok dur.

Şyralar ittifakında bejlə myzələr 8 il dur. O səbəbdən az olmakla zəjif bir halda dur. Bynlardan bə'zilərinin imdiqi halda da bejuq əhəmmijjəti var dur.

Məqtəb şaqirdləri ez myzələrinə toplajırlar!

1) Qəntlərində və mahallarında olan toprak cinslərinin nimynələrini.

2) By mahalda qənt təsərrufatına zərərli həşərat və maddələrinin cinslərini.

3) Məqtəb tarlasında bəslədiqləri çiçəq və mənfə'ətli nəbatatın kyrysyny.

4) Byrada olan dərman otlarının çeşidlərini.

5) Ez əlləri ilə məqtəbdə kajırdıkları—qotan, biçin-maqınası, taxıl deqən maqına və sajir təsərrufat alatının çeşidlərini.

Bejlə muzələrin bejuq tərbijjə əhəmijjəti var dur, çunqi bynların vasitəsi ilə nəsildən nəsilə qənt təsərrufatına dajir çok mə'lymat və adətlərdən xabərdar olyrlar.

Məqtəbdə təbligat vasitəsi ilə əmələ qəlməsi mumqun olan şejlərin, jykarıda sajdıklarımız ancak quçuq bir hissəsi dur.

Bynlardan başka butun məqtəb yşaklarının ezləri dərman otlarını toplamalı durlər.

Deməq olar qi fənni məksədlə edilən səjahət çok asand şejlərdən dur.

Məqtəb olan dairədə pambyk təmizləməqə məxsys zavod var isə oraja, jag çıkartmak ə'malətxanəsi və ja bir başka əmalətxanə, qənt təsərrufatına məxsys təcrubə dajirəsi, agranomlyk dajirəsi jaxyd jaxşı şyra təsərrufatı var isə o vakt by jerlərə tənəzuh usyl ilə butun tələbə və muəllimlərin iştiraqı ilə qedilməli dur.

Axırımcı maqınaja kədər qerdu qu təbədulat fənni cəhətdə çok maraklı dur. Çunqi bynda cəmaət təsərrufatının nə kədər kanşık oldygy aşqar qerunur.

Təcrubə stasjony umymijətlə agranomlyk işlərinə dajir məsələlərə sonyncy fənni ixtra'lar barəsində və qənt təsərrufatını dahada juqsəltməq uçun hanqı ikdamatda bylyndykları, cəhətdən məqtəb mu davimlərinə çok mə'lymat verir.

Agranom muntikəsində qotan və sajirələri qibi qəntli alatlarının də təmizləməqə məxsys maqına nın və jaxşı cins hejvanların qirajəjə verilməsi işlərinə bələd olmak mumqun dur.

Məqtəb qənt təsərrufatının irəlləməsi jolynda birinci jardımçı dur.

Sənaji ilə rəncbərliq canlandırılmaz isə cəmaət jaşajışını kommyna uzrə kyrmak olmaz.

H.

ERMƏNISTAN L. QI. ITTIFAKI MƏRQƏZI KOMITƏSININ 8-NCI PILENYMI

Mart ajının 26-sında E. L. K. Qı. Ittifaki Mərqəzi Komitəsinin 8-nci pılənymy açılmış dur. Pılənymın karşısında dyran məsələlər umym Ermənistan Komsomolının 5-nci kyryltajının kabagında kojylacak məsələlərin muzaqərəsindən ibarət dur.

Pılənym aşagıdaqı məsələlərə bakılmasına karar vermiş dur.

1.— Umymi sijasi məryzə. Məryzəci Hajk Hovsepjan joldaş,

2.— Umym Ermənistan L. K. Qənclər Ittifakı Mərqəzi Komitəsinin hak və hesabı. Məryzəci L. Mardirosjan jol.

3. Zakafkasja elqə Komitəsinin məryzəsi. Məryzəci Rahmanof joldaş.

4. Qəntdəqi işlər hakkında. Məryzəci Arzymanjan jol.

5.— Fəhlə qənclərinin əməq muqafə'ə və təhsili hakkında. Məryzəci Avedisjan jol.

6.— Mərqəzi Komitəsinin seçqisi, Zakafkasja və umym ittifak kyryltajlarına numajəndələr intixabından ibarət dur.

Pılenym, Mərqəzi Komitə tərəfindən tərtib olynmyş məryzələrinin tezislərindən bir neçə maddələrdə dəqişiqliqlər japarak təsdik etdi.

Kyryltajda numajəndələr aşagıdaqı kajda uzrə belmələrə ajrılacak dur.

1.— Təşqilat belməsi

2.— Təbligat-təşvikat belməsi

a) Mohymat əlehinə. Məryzəci Karo Qazarjan

b) Mədəni inkilab, Məryzəci Vartabedjan

p) Xırda millətlərin mədəni-məarif işləri. Sylejmanof, Pytikof.

Pılenym ez işlərini martın 27-sində kyrtarmış dur. 5-nci kyryltaj martın 29-nci qunu axşam saat 5 raddələrində başlanacak dur.

Y. S.

MALAREJA (KIZDIRMA)

Malareja—kızdırma, elqəmizin ən çok jajılmış naxoşlygy dur, by naxoşlyk zijadəsilə Aras qənarlarında jajılmış dur!

Malareja-kızdırma nə dur?

— Cəmaətimiz by naxoşlyga jaxşı ad vermiş dur, naxoş kabak cadan titrəjir, sonra kızdırır və tərləjir by hal naxoşlygyn bir nobəsi dur. Kızdırma var; hər qun dytyr, kızdırmada var qundə bir və jaxyd iqi qundə bir dytyr.

Səbəbi nə dur?

Kızdırmanın səbəbi adi qez ilə qerunmujən həşərat xırda cuculər dur qi insanın kanına qeçərəq çoxalır, insanın kanını zəhərləjir və onda insan naxoş olyr.

Həmin cuculər daha az iqən, daha çoxalmadan insan bir şej hiss etmir, fəkət sonra çoxaldıkca kan damarlarına daxil oldykda insan naxoşlanır, by xırda cuculər malarejanın mikrobları dur.

Ezqə musirri qeçici naxoşlyklar qibi kızdırmanın da mikrobları var dur.

Həmin mikroblar nə syrətlə insana qeçir?

Həmin mikroblar ancak naxoşyn kanında bylynarak naxoşdan (mıg-mıga) vasitəsi ilə saglam adama qeçir, mıg-mıga naxoşy dişləjərəq kanını əmir və kan ilə birliqdə naxoşyn kanında bylynan mikroby da əmir, sonra saglam adamı dişləjəndə kızdırma mikroby saglam adamın dərisi altına qeçir.

Bir neçə qun sonra həmin mikroblar çoxalıb saglam adamı naxoş edirlər, kızdırma mikroby jalnız naxoşyn kanında və mıgmıgada bylynmyş dur, ezqə heç bir jerdə tapılmamış.

Naxoşlyk hava və sy vasitəsi ilə, naxoşyn paltarları və təlsidiqi şejlər vasitəsi ilə qeçmir. Okycy!

Jadında sakla, kızdırma dytmak uçun bir neçə qun kabak naxoşy